

Gondolatok „A Budapesti Műhely és Kozma Lajos” című kiállításról

EGY MODERN KLASSZIKUS

Kovács Szabolcs Gergő

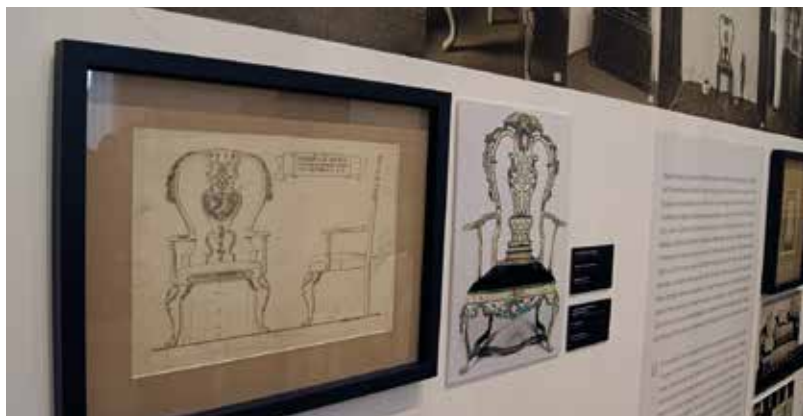
Kozma Klasszik kiállítás nyílt szeptember 4-én a Múcsarnokban. Szegő György köszöntötte a vernisszázs (a kiállítás ünnepélyes megnyitója) közel 300 vendéget, többek között prof. emeritus Fekete Györgyöt, a Magyar Művészeti Akadémia tiszteletbeli elnökét.

Megköszönte a kiállítást létrehozó intézmények – az Iparművészeti Múzeum, a Múcsarnok, a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ, a Budapesti Komplex Szakképzési Centrum, a BKSZC Kozma Lajos Faipari Szakgimnáziuma – példátlan együttműködését és a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara Kézműipari Tagozata, a Magyar Formatervezési Tanács, a Design Hét Budapest támogatását.

Külön köszönetet mondott Horányi Éva muzeológusnak, a kiállítás

kurátorának, Dévényi Tamás építésznek, a kiállítás látványtervezőjének, Vízvárdy András

grafikusnak, Kovács Szabolcs Gergő iparművész, egyetemi tanárnak és dr. Kulányi Erikának,

a kiállítás és emlékév koncepciójának kialakításáért és az intézményközi szervezőmunka koordinálásáért, valamint Szerdahelyi Júliának a kurátorasszisztensi feladatok ellátásáért.

Kiemelte a BKSZC Kozma Lajos Faipari Szakgimnázium jelenlegi és volt diákjainak, tanárainak, valamint Kozma-rajongó önkénteseknek a Kozma-életmű ezen korszakát bemutató – a nagyközönség által eddig még nem láthatott bútorokból, bútortervekből, belsőépítészeti rajzokból és grafikákból álló – „nagyszabású” tematikus tárlat installációjának elkészítésében játszott szerepét.

Dr. Rostás Péter, a Kiscelli Múzeum

igazgatója megnyitójában elmondta, hogy a Kozma Klasszik kiállítás Kozma Lajos építész, belsőépítész, bútortervező és grafikus art deco korszakát idéző 3 hónapos tárlatként nyílik meg a Múcsarnok kamaratermében.

Hangsúlyozta, hogy Kozma különleges képességgel rendelkezve, harmóniát teremtett a magyar népművészet, a barokk-rokoko múlt és a kortárs művészeti irányzatok között.

A XX. század elején, a Lajta Béla irodájában dolgozó Kozma grafikus-építészként elsősorban a felületi ornamentikáért volt felelős, akiből lehetett volna tipikus szecessziós művész, de Kozma a '10-es évek elején biztos formaérzékkel találta meg a harmóniát a múlt és a jelen, a történeti és a korszerű között.

Nagy hatást gyakorolt Kozmára az 1906-ban, a II. Rákóczi Ferenc fejedelem újratemetését előkészítő emlékbizottság által a rodostói kápolnából megszerzett, a nagy fejedelem saját kezű alkotásaként számon tartott Rákóczi-szék.

Megfejtethetlen, hogy a kiállításon bemutatott „Mesélő szék” tervezésekor Kozma autonóm alkotóként mennyit merített a fejedelmi munkából és mekkora hatást gyakorolt rá a bécsi barokk művészet.

Kozma azért maradhatott korszerű nemcsak a XX. század elején, hanem napjainkban is, mert műveit

a szerkezeti átgondoltság és a magas minőségű kidolgozottság jellemzi, akár az 1910-es években a Kozma által teremtett szürreális mesevilágot, akár a '30-as évek bauhaus-ihletettségét tekintjük.

Kozma hitt abban, hogy a tárgyakkak

van lelkük, amit alátámasztott az általa létrehozott Budapesti Műhely lakberendezési üzletben található felirat, a „sunt lacrimae rerum”, azaz “a tárgyakkak van könnyük”.

Kozmát egész életében a szociális elkötelezettség, a társadalmi igazságosságba és a jobbítás lehetőségébe vetett hit vezérelte, meggyőződéssel vallotta a művészet társadalmi felelősségét.

Azon kevés fiatal értelmiségi közé tartozott a két világháború között, aki nem volt a rendszer kegyeltje, de itthon maradván, mégis komoly európai hírnévre tudott szert tenni.

Kozma Lajos a magyar stílust keresve rátalált a nemzetközi art decóra, amelynek jelentős magyar képviselője lett és munkáit az Alexander Koch által kiadott tekintélyes Innendekoration folyóirat folyamatosan közölte.

Modernista építésszé vált, aki a szociális elkötelezettségű házépítést és lakberendezési kultúrát a nagypolgárság szolgálatába tudta állítani, és így tudott művészileg is hiteles maradni. ■

Képek:

Pokorádi Orsolya

